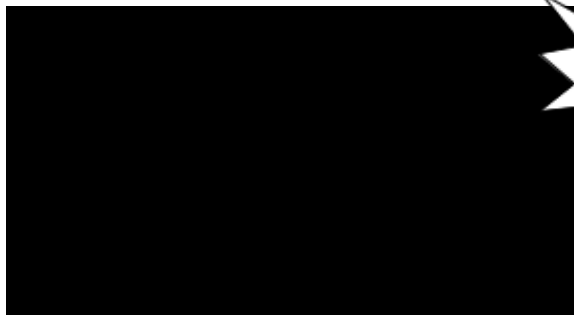

בס"ד

תכנית ללימוד מושגים

יגדירה
ודש-
ם מצוה

ה'תשפ"א
א' תמוז

חשובה זו במהרה בבית ה' אלקינו – בירושלים.

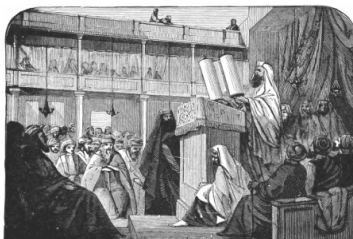
מצות הקהל

א "מצות הקהל" בתורה

"... מקץ שבע שנים במעד שנת השמיטה בחג הסוכות. בבוא כל ישראל לראות את פני ה' אלקיהם במקום אשר יבחר, תקרא את התורה הזאת נגד כל ישראל באזניהם. הקהל את העם האנשים והנשים והטף וגרף אשר בשעריך, למען ישמעו ולמען ילמדו ויראו את ה' אלקיהם ושמרו לעשות את כל דברי התורה הזאת..." דברים ל"א:י"ג

ב מהי "מצות הקהל"?

בזמנינו, מצות השמיטה היא מצוה מדרבנן (של חכמים), מפני שרב עם ישראל עדין חי בגולה! פאשר רב העם מתגורר בארץ ישראל, חובת השמיטה היא מדאורייתא (מהתורה), ובסכות בשנה שלאחר השמיטה ישנה מצוה נוספת - **מצות הקהל**. על-כן חג סוכות בשנת תשס"ט היה צריך להיות מיוחד.

ה' צוה את בני ישראל, האנשים, הנשים והטף (אלו הילדים) להתאסף בבית המקדש במוצאי היום הראשון של סכות, בשנה שלאחר שנת השמיטה. שם, המלך היה קורא בפניהם פרשיות מיוחדות מחמש דברים.

ג איך היו מקיימים את "מצות הקהל"?

מעמד "**הקהל**" היה מכבד מאד: היו מכינים בימה מיוחדת מעץ לקריאת התורה של המלך. פאשר הגיע הזמן לקרא בתורה, היו תוקעים בחצוצרות. אחר-כך היו מעבירים את ספר התורה בין אנשים חשובים עד שהספר הגיע לידי המלך, והמלך היה קורא ממנו.²

מצות "הקהל" נתנה כדי לגרוז את בני ישראל במצוות ולחזק אותם בתורה ובאמונה.³ ההקדלות של כל העם (כולל הילדים) כדי לשמע דברי תורה מפי המלך, דומה קצת למעמד הר סיני.⁴ ה' צוה לעשות את מעמד "הקהל" פעם ב-7 שנים כדי לחדש את קבלת התורה במעמד כל העם.

ד האם יש קשר בין השמיטה למצוות הקהל?

בשנת השמיטה היו בני ישראל פנויים מטרדות המלאכה בשדה ומטרדות המסחר (הודות להקלה שזכו לה על ידי שמטת כספים), והיו פנויים לעבודת ה' בתורה, כל העם בקטן בגדול, והיו דברי התורה הנשמעים להם נכנסים לאזניהם בעמק ובהבנה...

ועכשו שהם מחכים בכליון עינים לזמן שיוכלו לשוב לצאת לשדה, ה' מצוה שינקלו וישמעו דבר ה' בירושלים בעזרה, למען ידעו דרך ה' בעשותם מלאכה בשדה ובכרם. 5.

ה מצות הקהל בזמניו

כבר למדנו שמצות הקהל אינה נוהגת בזמננו. למרות זאת, לפני כ-100 שנה, הציע הרב אדר"ת (הרב אליהו דוד רבינוביץ-תאומים) זצ"ל הצעה מעניינת, לעשות "זכר למצות הקהל". היות ומטרת המצוה היא לחזק את עם ישראל באמונה ובמצוות, הרי כדאי לנצל את התקופה להזכר במצות הקהל שהיו עושים במקדש ולחזק את עצמנו בתורה ובמצוות. מאז היו נסיונות שונים לעשות מעמד "זכר למצות הקהל", ואנחנו בבית הספר גם נקים מעמד זה בעז"ה עם רבנים מהאזור ונתפלל שנתקו במהרה לקבוצ גליות ולבנינו בית המקדש ואז נוכל לקיים את מצות הקהל המקורית כבר לאחר השמיטה הבאה!

מקורות-

1. חובת מצוות "הקהל" חלה בזמן שישראל בארצם, כמו מצוות שמיטה ומצוות היוכל (ספר החינוך, מצווה תרי"ב).
2. המלך היה מברך לפני הקריאה ולאחריה, כפי שמברכים כשעולים לתורה בבית הכנסת, אלא שהיה מוסיף עוד שבע ברכות על החג, על המקדש, על עבודת בית המקדש, על המלכות, על הכהנים ועל ישראל.
3. רמב"ם הלכות חגיגה, פרק ג'.
4. עיין בלשון הרמב"ם, הלכות חגיגה ג', ט"ז: "וגרים שאינן מכירין חייבין להכין ליבם ולהקשיב אוזנם לשמוע באימה ויראה וגילה ורעדה כיום שניתנה בו בסיני... ויראה עצמו, כאילו עתה נצטווה בה, ומפי הגבורה שומעה שהמלך שליח הוא, להשמיע דברי האל".
5. משך חכמה.

חתימת הורים (למדתי עם בני/בתי את המושגים: